

Minnispunktur vegna fundar með umhverfisnefnd Alþingis - 3. júní 2010

Ólafur S. Andrússon, prófessor í erfðafræði, líf- og umhverfisvísindadeild Háskóla Íslands

- Ekki er eðlismunur á þeim breytingum sem verða náttúrulega á erfðaefni lífvera og því sem verður í "erfðabreyttum lífverum" eins og þær eru skilgreindar í frumvarpinu. Eftir því sem fleiri erfðamengi eru skoðuð virðist munurinn á náttúrulegum og manngerðum erfðabreytingum minni en ætlað var. Þær manngerðu eru þó markvissari og hraðari.
- Engin dæmi eru um skaða sem rakinn verður til erfðabreyttra lífvera (>30 ára reynsla).
- Erfðabreyttar lífverur eru mikilvægar við fæðuframléiðslu, í heilbrigðisþjónustu og í rannsóknum. M.a. er dregið úr eiturefnanotkun.
- Vísindamenn hafa hvatt til varfærni við þróun erfðatækni og hafa verið virkir þátttakendur í opinberum umræðum um nýtingu tækninnar.
- Gagnrýni á nýtingu erfðabreyttra lífvera er einkum af þrennum toga:
 - 1) Verið er að taka framfyrir hendur náttúruaflanna, leika Guð.
 - 2) Hætta í fæðuframléiðslu, einkum vegna ofnæmisvaka og útbreiðslu fúkkalyfjaóæmis. Ekki hefur verið sýnt fram á að þessar hættur séu meiri en í annarri fæðuframléiðslu.
 - 3) Misbeiting stórfyrirtækja (tæknin dæmd vegna misnotkunar).
- Mjög ólíklegt er að einstakar erfðabreytingar útaf fyrir sig valdi markverðum breytingum í vistkerfum, til þess þyrfti erfðabreytingin að auka hæfni lífveru sem þegar er vel aðloguð. Erfðabreyttar lífverur hafa nær alltaf, eðli sínu samkvæmt, tapað hæfni úti til að keppa úti í náttúrunni.
- Erfðauðlindum landsins stafar mest hættu af ágengum tegundum, einkum dugmiklum plöntum.
- Í umsögn minni í fyrra benti ég sérstaklega á óheppilega skilgreiningu á svonefndri "varúðarreglu". Sú ábending á enn við. Ef nauðsynlegt reynist að hafa varúðarreglu í frumvarpinu, þá mælist ég til að notuð verði heppilegri og raunhæfari skilgreining sem er í betra samræmi við þær skilgreiningar sem almennt eru notaðar nú (sjá umsagnir).